

Ziekenzorg CM cultiveert en koestert 'contact'

Koen Kuylen (gewezen nationaal secretaris Ziekenzorg CM)

Ziekenzorg CM bekleedt een heel eigen plaats in het vrijwilligersveld.

In Ziekenzorg CM worden vrijwilligers niet aangesproken om hun vrije tijd te organiseren in een club of vereniging. Vrijwilligers worden niet allereerst gecontacteerd op hun gevoeligheid voor een maatschappelijke problematiek, of op basis van een levensbeschouwing. Op wat dan wel? Op iets - ogenschijnlijk - erg eenvoudig en wat iedereen kan: contact onderhouden in zijn of haar eigen dichtbij buurt. Contact met mensen voor wie een chronische aandoening nauwe en soms erg beklemmende grenzen trekt aan hun leven en mogelijkheden.

Dit verklaart meteen ook de hele geschiedenis van Ziekenzorg CM. Nieuwe initiatieven en *dito* ontwikkelingen vinden hun oorsprong niet in daartoe doordachte congressen of studiedagen. Wel in het simpele contact. Immers, een ongedwongen contact is een vindplaats voor nieuwe noden en *dito* antwoorden. Zo kent de geschiedenis van Ziekenzorg CM geen memorabele data. Zelfs op het ontstaan van de Ziekenzorgbeweging is geen vast tijdstip te plaatsen. Ziekenzorg CM is veeleer een golfbeweging. Waar de ene golf uitrolt in een andere. Op het wisselend ritme van het getij, op maat van telkens nieuwe vragen en gevonden antwoorden.

CONTACT BINDT MENSEN AAN ELKAAR

Meteen is dit ook de kracht van een vrijwilli-

gersbeweging als Ziekenzorg CM. Vrijwilligers kunnen zich een heel concreet en goed omlijnd beeld vormen van hun inzet. Het gaat om het haast tastbare contact met zieke mensen, afgelijnd binnen hun eigen vertrouwde omgeving. Vrijwilligers kennen niet alleen, maar voelen ook het belang van hun engagement. Immers, contact bindt mensen aan elkaar. Wellicht verklaart dit waarom er op het vrijwilligerswerk van Ziekenzorg CM nagenoeg geen leeftijd staat. Mensen 'moeten' het niet lang volhouden, ze blijven het gewoon erg graag doen omdat op contact inderdaad geen leeftijd staat. Noch om ermee te beginnen, noch om ermee te stoppen.

Zo is het vrijwilligerswerk van Ziekenzorg CM ook erg belangrijk in de samenleving. Grote uitspraken als 'buurtverwevenheid', 'ontschotting' tussen instelling en buurt... worden - al te geruisloos - gerealiseerd in de vorm van vrijwilligerswerk. Immers, het volgehouden contact houdt mensen soms letterlijk bij het leven dat, feestend en toeterend, aan hen dreigt voorbij te trekken. Als deze vrijwilligers geen tafels meer zetten waar mensen, met delicate zorg, toe uitgenodigd worden, wie doet het dan wel?

STERKE PLAATSELIJKE VERANKERING

Ziekenzorg CM heeft ook een eigen plaats als organisatie van het vrijwilligerswerk. Contact is erg soepel, zowel naar inhoud als naar vorm. Intens contact in de vorm van het

regelmatig huisbezoek, dienstverlenend contact als vervoer of oppas, zorgverlenend contact in een van de zovele vakantie-initiatieven, hulpverlenend contact bij activiteiten... zoveel is mogelijk.

Ziekenzorg CM kan zich niet vastpinnen op een bepaalde vorm van vrijwilligersengagement, zodat er een heel brede instap mogelijk wordt voor vrijwilligheid. Zonder dat er een dwingend appel wordt gedaan op telkens meer. Contact laat zich niet dwingen. Het kan hoogstens groeien. En niets groeit vlugger dan het groeit...

Ziekenzorg CM heeft zich ontwikkeld als een vereniging met een sterke plaatselijke verankering. Ze telt meer dan 1.200 plaatselijke afdelingen in Vlaanderen. En dit moet. Immers, het belang van deze plaatselijke aanwezigheid groeit met de dag. Meer en meer chronisch zieke mensen zijn aangewezen op erg dichtbij opvang. Vooral bejaarde zieke mensen. Maar naast 'vereniging' groeit Ziekenzorg CM ook uit tot 'beweging'. Zeker ten aanzien van de jongere chronisch zieke mensen. Zoals alle mensen in de actieve leeftijd zijn ook zij veel minder plaatsgebonden en willen zij allereerst hun eigen leven en hun eigen relaties blijven uitbouwen. Zij organiseren zich enkel voor wat elders moeilijker 'te vinden valt'.

Zo zijn talrijke groepen van 'patiënten' ontstaan, gekenmerkt door 'zelforganisatie' en 'lotgenotencontact'. Ziekenzorg CM timmert met deze groepen aan beweging maken rond de eigen problematiek die chronisch ziek zijn met zich meebrengt. De organisatievorm verschilt dan wel, de fundamentele problematiek niet. Zo heeft Ziekenzorg CM een breed netwerk ontwikkeld met deze 'patiëntenorganisaties'. Gesteund op respect voor de zelforga-

nisatie, maar verbonden door de gemeenschappelijke noemer. Wederzijdse informatie, programma-ondersteuning, het ter beschikking stellen van de eigen *knowhow* doet beweging ontstaan waardoor elke 'vereniging' sterker wordt in het bereiken van de gemeenschappelijke doelstelling: de maatschappelijke erkenning van de chronisch zieke mens. Een trimestrieel infobulletin, het openstellen van eigen vormingsprogramma's en het aanbieden van ondersteuning op maat verstevigen het samen beweging maken. Vanuit deze optiek is dan ook de 'Vlaamse Pijnliga' ontstaan, als doorgedreven vorm van samenwerking met de verschillende 'pijnverenigingen' en Ziekenzorg CM in Vlaanderen.

Ook in het eigen aanbod voor jongere zieken hanteert Ziekenzorg CM dit netwerkidee als eigen organisatievorm. Jongere mensen zijn niet in/met één aanbod te vatten. Meer dan anderen zullen ze 'internetten' naar wat hen interesseert. Cursussen weerbaarheidsvorming, vakantie-activiteiten, initiatieven omtrent belangenbehartiging en lotgenoten-activiteiten vormen weliswaar een afzonderlijk aanbod, maar zijn zovele kansen om jongeren in 'beweging' te brengen rond Ziekenzorg CM.

STRATEGIE VAN DE EIGEN STEM

Ziekenzorg CM wil ook een eigen plaats in het beleid. Nog al te weinig worden chronisch zieke mensen erkend als een beleidsgroep met een eigen problematiek. Er is geen enkele groep die naast een verminderd inkomen ook ernstige meeruitgaven heeft. Wellicht 'weet men' het wel, maar 'beseft men' het al te weinig. Daarom heeft Ziekenzorg CM - en dit dankzij de ondersteuning en de samenwerking met CM - de strategie gekozen van de

eigen stem, van de eigen ervaring. Niets overtuigt meer dan de authenticiteit. Het echte, doorleefde verhaal. Zo ontstonden in Vlaanderen tal van refertegroepen. Groepen van chronisch zieke mensen die het beleid en de beleidsvoorstellen toetsen aan hun eigen ervaring; om die ervaring kracht van stem te geven. De werking van deze refertegroepen bleef niet onopgemerkt. Een aantal dringende voorstellen werd opgenomen, maar de ervaring leert dat dit erg moeizaam blijft. Immers, gezondheid is - gelukkig maar - nauwelijks een probleem voor meer dan negentig procent van onze bevolking. En een probleem wordt maar erkend als het door velen ook als zodanig (h)erkend wordt. Dit maakt het moeizaam voor chronisch zieke mensen.

Ziekenzorg CM heeft duidelijk een eigen plaats als vrijwilligersbeweging en als organisatie in het middenveld. Een plaats die 'golft' vanuit dat ene zo eenvoudige, maar ook zo stuwende begrip 'contact'.